

**15 -ാം കേരള നിയമസഭ**

**16 -ാം സമ്മേളനം**

**നക്ഷത്ര ചിഹ്നം ഇല്ലാത്ത ചോദ്യം നം. 1026**

**02-02-2026 - ൽ മറുപടി**

**വന്യജീവി ആക്രമണങ്ങൾ തടയുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ**

| ചോദ്യം            |                                                                                                                                                                                        | ഉത്തരം                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|-------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ശ്രീ. സണ്ണി ജോസഫ് |                                                                                                                                                                                        | ശ്രീ. എ. കെ. ശശീന്ദ്രൻ<br>(വനം-വന്യജീവി വകുപ്പ് മന്ത്രി) |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| (എ)               | 2016-17 സാമ്പത്തിക വർഷം മുതൽ നാളിതുവരെ വന്യജീവി ആക്രമണങ്ങൾ തടയുന്നതിനായി ഓരോ ബജറ്റിലും വകയിരുത്തിയ തുകയും ചെലവഴിച്ച തുകയും ഇനംതിരിച്ച് വിശദമാക്കുമോ;                                   | (എ)                                                      | 2016-17 സാമ്പത്തിക വർഷം മുതൽ 29/01/2026 വരെ മനുഷ്യ-വന്യജീവി സംഘർഷ ലഘൂകരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാന ബജറ്റുകളിൽ 44,331.47 ലക്ഷം രൂപ വകയിരുത്തിയിട്ടുള്ളതും ആയതിൽ 33,939.09 ലക്ഷം രൂപ റിലീസ് ചെയ്തിട്ടുള്ളതും ടി തുക മുഴുവനായും ചെലവഴിച്ചിട്ടുള്ളതുമാണ്. ആയതിന്റെ വർഷവും ഇനവും തിരിച്ചുള്ള പട്ടിക അനുബന്ധമായി ചേർത്തിരിക്കുന്നു.                                 |
| (ബി)              | പ്രസ്തുത കാലയളവിൽ സംസ്ഥാനത്ത് എത്ര വന്യജീവി ആക്രമണങ്ങൾ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്തിട്ടുണ്ട്; ആയതിൽ എത്രപേർക്ക് പരിക്കേറ്റിട്ടുണ്ടെന്നും എത്രപേർക്ക് ജീവഹാനി സംഭവിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നും വിശദമാക്കുമോ; | (ബി)                                                     | 2016-17 സാമ്പത്തിക വർഷം മുതൽ 23/01/2026 വരെ സംസ്ഥാനത്ത് 42,151 മനുഷ്യ വന്യജീവി സംഘർഷങ്ങൾ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. ആയതിൽ 10553 പേർക്ക് പരിക്കേറ്റിട്ടുള്ളതും 318 പേർക്ക് ജീവഹാനി സംഭവിച്ചിട്ടുള്ളതുമാണ്. ജീവഹാനി സംഭവിച്ചവരുടെ കാര്യത്തിൽ മേൽപറഞ്ഞതിലുപരിയായി വനത്തിന് പുറത്ത് വച്ച് പാമ്പുകടിയേറ്റ് ഇക്കാലയളവിൽ 655 പേരും സംസ്ഥാനത്ത് മരണപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതാണ്. |
| (സി)              | മേൽപ്പറഞ്ഞ സംഭവങ്ങളിൽ എത്രപേർക്ക് നഷ്ടപരിഹാരം അനുവദിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നും എത്രപേർക്ക് അനുവദിക്കാനുണ്ടെന്നും വ്യക്തമാക്കുമോ?                                                                | (സി)                                                     | മേൽ സംഭവങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് 2016-17 മുതൽ 29/01/2026 വരെ അർഹരായ 9394 പേർക്ക് നഷ്ടപരിഹാരം അനുവദിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇനി 799 ആൾക്കാർക്ക് നഷ്ടപരിഹാരം അനുവദിക്കാൻ അവശേഷിക്കുന്നു. ആയതു ബന്ധപ്പെട്ട രേഖകൾ ലഭ്യമാക്കുന്ന മുറയ്ക്ക് ഫണ്ടിന്റെ ലഭ്യത അനുസരിച്ചും നൽകുന്നതാണ്                                                                                                       |

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ

അനുബന്ധം

(തുകകൾ ലക്ഷം രൂപയിൽ)

| ക്രമ നം. | പദ്ധതി                                                   | വർഷം    | ബജറ്റിൽ വകയിരുത്തിയ തുക | റിലീസ് ചെയ്ത തുക | ചെലവ്   |
|----------|----------------------------------------------------------|---------|-------------------------|------------------|---------|
| 1        | Project Elephant (60:40 Central Scheme)                  | 2016-17 | 716.45                  | 716.45           | 716.45  |
| 2        | Protection of Wildlife Outside PA (60:40 Central Scheme) | 2016-17 | 0.00                    | 217.02           | 217.02  |
| 3        | MRMAC (State Scheme)                                     | 2016-17 | 757.00                  | 757.00           | 757.00  |
| 4        | Relief to Victims (Non-Plan) (State Scheme)              | 2016-17 | 350.00                  | 350.00           | 350.00  |
| 5        | Project Elephant (60:40 Central Scheme)                  | 2017-18 | 805.00                  | 805.00           | 805.00  |
| 6        | Protection of Wildlife Outside PA (60:40 Central Scheme) | 2017-18 | 343.20                  | 343.20           | 343.20  |
| 7        | MRMAC (State Scheme)                                     | 2017-18 | 1340.00                 | 1340.00          | 1340.00 |
| 8        | Relief to Victims (Non-Plan) (State Scheme)              | 2017-18 | 406.95                  | 406.92           | 406.92  |
| 9        | Project Elephant (60:40 Central Scheme)                  | 2018-19 | 723.72                  | 807.29           | 807.29  |
| 10       | Protection of Wildlife Outside PA (60:40 Central Scheme) | 2018-19 | 0.00                    | 521.32           | 521.32  |
| 11       | MRMAC (State Scheme)                                     | 2018-19 | 2000.00                 | 2000.00          | 2000.00 |
| 12       | Relief to Victims (Non-Plan) (State Scheme)              | 2018-19 | 390.00                  | 390.00           | 390.00  |
| 13       | Project Elephant (60:40 Central Scheme)                  | 2019-20 | 950.00                  | 887.35           | 887.35  |
| 14       | Protection of Wildlife Outside PA (60:40 Central Scheme) | 2019-20 | 0.00                    | 0.00             | 0.00    |
| 15       | MRMAC (State Scheme)                                     | 2019-20 | 2400.00                 | 2400.00          | 2400.00 |
| 16       | Relief to Victims (Non-Plan) (State Scheme)              | 2019-20 | 40.00                   | 40.00            | 40.00   |
| 17       | Project Elephant (60:40 Central Scheme)                  | 2020-21 | 0.00                    | 957.60           | 957.60  |
| 18       | Protection of Wildlife Outside PA (60:40 Central Scheme) | 2020-21 | 0.00                    | 771.77           | 771.77  |
| 19       | MRMAC (State Scheme)                                     | 2020-21 | 2400.00                 | 2400.00          | 2400.00 |
| 20       | Relief to Victims (Non-Plan) (State Scheme)              | 2020-21 | 60.00                   | 60.00            | 60.00   |
| 21       | Project Elephant (60:40 Central Scheme)                  | 2021-22 | 1300.00                 | 1017.58          | 1017.58 |
| 22       | Protection of Wildlife Outside PA (60:40 Central Scheme) | 2021-22 | 0.00                    | 90.96            | 90.96   |
| 23       | MRMAC (State Scheme)                                     | 2021-22 | 2200.00                 | 2200.00          | 2200.00 |
| 24       | Relief to Victims (Non-Plan) (State Scheme)              | 2021-22 | 670.00                  | 670.00           | 670.00  |
| 25       | Project Elephant (60:40 Central Scheme)                  | 2022-23 | 1300.00                 | 532.21           | 532.21  |
| 26       | Protection of Wildlife Outside PA (60:40 Central Scheme) | 2022-23 | 1000.00                 | 152.18           | 152.18  |
| 27       | MRMAC (State Scheme)                                     | 2022-23 | 2500.00                 | 2500.00          | 2500.00 |
| 28       | Relief to Victims (Non-Plan) (State Scheme)              | 2022-23 | 223.00                  | 223.00           | 223.00  |
| 29       | Project Elephant (60:40 Central Scheme)                  | 2023-24 | 1300.00                 | 584.95           | 584.95  |
| 30       | Protection of Wildlife Outside PA (60:40 Central Scheme) | 2023-24 | 1000.00                 | 174.23           | 174.23  |
| 31       | MRMAC (State Scheme)                                     | 2023-24 | 3085.00                 | 3085.00          | 3085.00 |

| ക്രമ നം    | പദ്ധതി                                                   | വർഷം    | ബജറ്റിൽ വകയിരുത്തിയ തുക | റിലീസ് ചെയ്ത തുക | ചെലവ്           |
|------------|----------------------------------------------------------|---------|-------------------------|------------------|-----------------|
| 32         | Relief to Victims (Non-Plan) (State Scheme)              | 2023-24 | 1370.00                 | 1370.00          | 1370.00         |
| 33         | Project Elephant (60:40 Central Scheme)                  | 2024-25 | 875.00                  | 145.55           | 145.55          |
| 34         | Protection of Wildlife Outside PA (60:40 Central Scheme) | 2024-25 | 750.00                  | 221.96           | 221.96          |
| 35         | MRMAC (State Scheme)                                     | 2024-25 | 4085.00                 | 3832.00          | 3832.00         |
| 36         | Relief to Victims (Non-Plan) (State Scheme)              | 2024-25 | 126.15                  | 126.15           | 126.15          |
| 37         | Project Elephant (60:40 Central Scheme)                  | 2025-26 | 875.00                  | 300.58           | 300.58          |
| 38         | Protection of Wildlife Outside PA (60:40 Central Scheme) | 2025-26 | 750.00                  | 192.14           | 192.14          |
| 39         | MRMAC (State Scheme)                                     | 2025-26 | 7040.00                 | 269.68           | 269.68          |
| 40         | Relief to Victims (Non-Plan) (State Scheme)              | 2025-26 | 200.00                  | 80.00            | 80.00           |
| <b>ആകെ</b> |                                                          |         | <b>44331.47</b>         | <b>33939.09</b>  | <b>33939.09</b> |